

Силабус
навчальної дисципліни
Теорія та методика виховної роботи у ЗПТО
2024-2025 навчальний рік

Освітня програма «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА. ЕНЕРГЕТИКА,
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

спеціалізація 015.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка

кваліфікація: бакалавр з професійної освіти (енергетика, електротехніка та електромеханіка)

Викладач (і)	Світлана ХОМЕНКО
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1382
Контактний тел.	+380505615178
Е-mail викладача:	s_v_homenko@ukr.net
Графік консультацій	Вівторок 14.00-16.00, субота 14.00-16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	22	20	48	екзамен

Семестр: 4

Мова навчання: українська

Ключові слова: виховний процес, методика виховання, принципи виховання, зміст виховання, методи виховання, засоби виховання, педагогічна діяльність.

Мета та предмет курсу: формування в здобувачі освіти системи професійних знань з методики виховання, умінь, навичок і досвіду проектування й організації процесу виховання учнівської молоді в закладах професійної (професійно-технічної) освіти; формування здатності самостійно творчо та дієво розв'язувати виховні завдання та здійснювати оптимальний вибір методів, технологій, засобів, форм виховної роботи учнів з урахуванням суспільних вимог до рівня їхньої вихованості, здібностей та індивідуальних потреб.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 08. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 12. Здатність запобігати конфліктним ситуаціям.

СК 01. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

СК 04. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

СК 13. Здатність управляти комплексними діями / проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

Зміст курсу:

Тема 1. Теоретичні аспекти організації виховної роботи в ЗП(ПТ)О. Виховання як педагогічне явище. Виховання як категорія педагогіки. Фактори розвитку особистості. Виховний процес: сутність, роль та місце у процесі формування особистості. Характерні особливості виховання в ЗП(ПТ)О.

Тема 2. Виховний процес: закономірності, принципи, етапи виховного процесу. Закономірності виховного процесу. Характеристика принципів виховання. Вихованість як критерій результативності виховного процесу. Етапи процесу виховання. Системи виховання.

Тема 3. Методи виховання. Характеристика методу й прийому виховання. Класифікація методів виховання. Фактори, що визначають вибір методів виховання.

Тема 4. Зміст і форми виховання особистості. Сучасні ідеї щодо змісту виховання. Зміст виховання як системи. Характеристика компонентів змісту виховання. Умови ефективності виховання. Форми виховання в ЗП(ПТ)О як зовнішнє вираження виховного процесу.

Тема 5. Виховні системи та школи.

Тема 6. Методичні аспекти виховної роботи в ЗП(ПТ)О. Технологія організації діяльності учнів. Формування навичок і звичок поведінкової сфери

особистості. Режим життя і діяльності учнів як умова ефективного формування навичок і звичок поведінки. Методика формування культури поведінки учнів.

Тема 7. Робота вихователя з батьками учнів ЗП(ПТ)О. Колектив як чинник виховання. Специфіка організації виховної роботи в ЗП(ПТ)О. Планування та здійснення позаурочної роботи з учнями. Зміст і планування виховної роботи в навчальній групі. Дослідження особистості учня. Гендерні аспекти професійного виховання учнів.

Тема 8. Система діяльності «педагог-вихованець». Виховні завдання майстра. Особливості виховної роботи в навчальній групі. Форми організації виховної роботи в професійно-технічних навчальних закладах. Планування виховної роботи в навчальній групі. Робота майстра з екологічного, економічного та правового виховання майбутніх робітників. Педагогічна взаємодія майстра та класного керівника.

Тема 9. Мистецтво і технологія виховання. Поняття «технологія виховання». Особливості технології виховного процесу. Виховна справа як вид організації колективної діяльності. Характеристика етапів виховної справи.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), самостійне спостереження, опора на життєвий досвід студента, проблемного викладання (проблемна дискусія), аналіз ситуацій, виконання проєктів.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: освітні платформи інтерактивної взаємодії у форматі відео-конференції ZOOM, Google Meet; віртуальне навчальне середовище Moodle університету, що містить навчально-методичний комплекс дисципліни для ефективної взаємодії, самоосвіти та контролю освітніх результатів здобувачів; Google-сервіси (Keep, документи, презентації, форми, чат, календар, диск); ноутбук Acer Aspire 5 A515-58P-379M; мультимедійний проєктор Optima GT 1080e.; екран.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Узагальнені критерії оцінювання:

- «А», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;
- «В», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;
- «С», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;
- «D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із

- допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- «Е», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);
  - «FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);
  - «F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота									екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	55	100

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Жигірь В.І. Теорія і методика виховної роботи у професійній освіті: навчально-методичний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2019. 250 с.
2. Андрошук І.В., Андрошук І.П. Методика виховної роботи: навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 320 с.
3. Бех І.Д. Психологічні джерела виховної майстерності: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2009. 246 с.
4. Делінгевич Л. В. Педагогічні засади мистецтва виховання. Кіровоград: Центрально-Українське видавництво 2013. 251 с.
5. Осадченко І.І. Методика виховної роботи. Умань: ПП Жовтий О.О., 2012. 217 с.
6. Поясик О.І., Лаппо В.В. Методика виховної роботи: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Плай, 2011. 202 с.
7. Виховання гуманістично спрямованої особистості: навч.-метод. посіб. / Т.Д. Дем'янюк та ін. М-во освіти і науки, молоді і спорту, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти. Рівне: Волин. обереги, 2011. 234 с.

Додаткові

8. Маценко Л.М. Теорія і методика виховання: навчальний посібник. 3-є вид., доп. та перераб. Київ: ЦП "КОМПРИНТ", 2019. 319 с.
9. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 415с.
10. Ярошук Л.Г. Методика виховної роботи: навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2012. 320 с.
11. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і переробл. Київ: Вища школа, 2005. 343 с.
12. Книга класного керівника: Довідково-методичне видання / Упоряд. С.В.Кириленко, Н.І.Косарева. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 560 с.
13. Методика виховної роботи: навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича; уклад. Давидович В.Л., Давидович М.Ф. Чернівці: Рута, 2007. 302 с.
14. Бех І. Д. Виховання особистості: Сходження до духовності: Наук. Видання. Київ: Либідь, 2006. 272 с.
15. Практикум з теорії та методики виховання: навчально-методичний посібник / Г.С. Тарасенко, О. А. Голюк, Т. М. Кривошея Вінниця: Нілан ЛТД, 2014. 392 с.
16. Холковська І. Л. Методика виховної роботи: посібник. 2-ге вид., випр. та допов. Вінниця: Нілан ЛТД, 2016.192 с.
17. Холковська І. Л. Методика виховної роботи: практикум. Вінниця: Нілан ЛТД, 2016. 208 с.
18. Дубина М.І., Дубина, Ю.Д. Руденко Виховання патріотизму в учнів та студентської молоді. Київ: Експрес-Поліграф, 2010. 403 с.
19. Анненкова І.П. Методика виховної роботи: Курс лекцій. / Одес. нац. ун-т ім. І.І.Мечникова. Одеса: Астропринт, 2005. 142 с.

Інтернет-ресурси

1. www.bdpu.org/library
2. <http://www.nbuiv.gov.ua>
3. <https://scholar.google.com>
4. <https://www.irbis-nbuiv.gov.ua/> – Національна бібліотека імені В.Вернадського;
5. <https://ips.ligazakon.net> – законодавство України про освіту;
6. <https://www.unicef.org/ukraine/> – сайт Unicef в Україні;
7. <https://mon.gov.ua/ua/tag/profesiyno-tekhnichna-osvita> – МОН України;
8. <https://imzo.gov.ua/> – Інститут модернізації змісту освіти НАПН України;
9. <https://ivet.edu.ua/> – Інститут професійної освіти НАПН України;
10. <http://ucerpnu.pnpri.edu.ua/> – Журнал «Українська професійна освіта»;
11. https://emd.naps.gov.ua/index.php/Educ_Mod_discourse – журнал «Освіта: сучасні дискурси»;
12. <https://otr.iod.gov.ua/> – журнал «Освіта та розвиток обдарованої особистості»;

13. <https://jrnl.s.ivet.edu.ua/1> – журнал «Професійна педагогіка»;
14. <https://jrnl.s.ivet.edu.ua/2> – журнал «Професійна освіта: проблеми і перспективи»;
15. <https://osvitafr.com.ua/> – журнал «Фахова перед вища освіта»;
16. <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/pedagog/issue/archive> – журнал «Педагогіка і психологія професійної освіти»;
17. <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/pedagog/issue/archive> – журнал «Педагогіка і психологія професійної освіти»;
18. <https://osvitoria.media/> – сайт про освіту і виховання;